

Om Elon Musk invandrat till Sverige istället för Canada!

- Hade vi då haft företag som Tesla Motors, SpaceX, PayPal och SolarCity?

Vi behöver entreprenörer och vi behöver arbete för att känna mening med livet. Att inte känna sig sedd, behövd eller att inte få möjlighet att realisera sina drömmar på grund av byråkrati, LoU, arbetsmarknadspolitiska riktlinjer eller för den delen risk-ovilliga riskkapitalister, är för de allra flesta människor ohälsosamt. I en sådan miljö kommer psykisk ohälsa, drogmissbruk och brottslighet att öka, med resultatet att vi till slut kommer att vakna upp i ett samhälle som vi inte riktigt står ut med att leva i.

Det är inte svårt att förstå att en 17-årig Elon Musk med drömmar och visioner, sökte sig bort från apartheidregimens tvångströja i Syd-Afrika. Han hoppade av studierna på University of Pretoria redan efter fem månader för att på vinst och förlust söka sig till Canada. I det nya landet reste han till en början runt och tog diverse ströjobb, bland annat med att göra rent rökkanalerna i ett större pannrum. Av egen kraft skapade sig Elon arbete såväl som utbildning för att så småningom hamna i USA som en manisk och extremt riskvillig entreprenör med utomordentligt stora visioner som att exempelvis rädda mänskligheten genom en kolonialisering av planeten Mars. En vision som ingen idag skrattar åt då han bevisligen är en bit på väg i resan som så här långt inneburit att han revolutionerat en byråkratisk rymdindustri genom att utveckla tekniken för raketuppskjutningar så att kostnaderna för en uppskjutning reducerats med 70%. Hans företag SpaceX är

dessutom det första privata företaget som lyckats förse rymdstationen ISS med förnödenheter samt material och blir idag anlitad av NASA såväl som en rad stater, myndigheter och företag över hela världen.

Elon Musk möter handläggare på Arbetsförmedlingen

En intressant tanke är vad som hänt om Elon Musk istället valt Sverige som destination i dåtidens 80-tal. Hade Sverige 30 år senare kunnat stoltsera med företag som tillverkar banbrytande raketer, elbilar och solceller? En fråga som självklart är svår att besvara. Men ett svar med positiv grundsyn är att det blivit något liknade, eller i alla fall något annat. Ett annat svar är att det inte blivit något alls. För vad händer i värsta fall med en individ som kommer till ett land där forskare inom den akademiska världen hävdar att arbete i grunden är meningslöst

Läs vidare på nästa sida >>

och dessutom möts av ett Migrationsverk med handläggningstider på månader och inte ovanligt år, samt en dysfunktionell Arbetsförmedling som inte längre har förmedling av arbete som kärnaffär, utan administration och kontroll av arbetslösa som sin verksamhetsidé. Detta på en reglerad arbetsmarknad där många arbetsgivare dels har svårt att hitta rätt kompetenser, dels inte har råd eller mod att chansa och därmed ge lite ”udda” människor en chans. Risken för utanförskap och alienation blir stor då individen riskerar att fastna i byråkratiskt krångel, tappa tron på sig själv och i värsta fall ge upp för att istället fokusera på att få bidrag och att lura systemet, det vi emellanåt kallar ”den svenska modellen”. En modell som har, eller i alla fall haft många fördelar, men som kanske börjar bli obsolet då det har sitt ursprung i tidigt 70-tal.

Vi behöver entreprenörer och vi behöver arbete för att människan ska känna mening med livet. Att inte känna sig sedd, behövd eller att inte få möjlighet att realisera sina drömmar på grund av byråkrati, LoU, arbetsmarknads-politiska riktlinjer eller för den delen risk-ovilliga riskkapitalister, är för de allra flesta människor ohälsosamt. I en sådan miljö kommer psykisk ohälsa, drogmissbruk och brottslighet att öka, med resultatet att vi till slut kommer att vakna upp i ett samhälle som vi inte riktigt står ut med att leva i. Det otäcka är att vi är på väg i den riktningen. Det positiva är att vi fortfarande har möjlighet att skapa en entreprenörs- och arbetsvilja som bygger Sverige starkt och som inkluderar alla de människor som av ett eller annat skäl inte riktigt kommer in i samhället, eller för den delen, alla de som just nu fasas ut ur arbetsmarknaden på grund av icke önskvärd kön, ålder, etnicitet och kompetens.

Entreprenören – utrotningshotad eller under utveckling?

Vad är då en entreprenör och vilket samhällsklimat skapar och fostrar de bästa och mest lyckosamma individerna? Det finns många definitioner av ordet entreprenör och en av de äldsta myntades redan på 1100-talet och betyder ”den som får något gjort”. Vad som nu ska göras har varierat under åren och med den definitionen ryms Elon Musk såväl som byråkraten på Arbetsförmedlingen. Därför är kanske Nationalencyklopedin definition att föredra och som säger att en entreprenör är en ”företagsam person som skapar nytt användarvärde”. En entreprenör kan därmed agera inom affärsvärlden med att skapa nya råvarukällor, distributionsvägar eller en ny organisation av affärsverksamheten. Entreprenören kan självfallet också agera inom offentlig sektor med att utveckla och förnya skola, sjukvård eller varför inte politiken. Således finns ett samband vad gäller

antalet entreprenörer med graden av förändringsattityd och byråkrati. Fel attityd och mycket hindrande regler resulterar i en låg frekvens av entreprenörskap, rätt attityd och underlättande regler ger följdriktigt fler entreprenörer och i de flesta fall fler arbeten. Det är därför socialism sällan ger innovativa, utvecklande och lyckliga samhällen. Grogrunden finns helt enkelt inte då människorna blivit rädda för att göra fel och de som inte låter sig kuvas flytt landet för att finna lyckan på annat håll. Så hur såg då förutsättningarna ut som gjorde att Elon Musk lyckades trots att det fanns många antagonister och belackare som gjorde det de kunde för att lägga ut hinder för Elon på vägen mot hans stora dröm?

Byråkrati är ibland nödvändigt och kan bidra till stabilitet och förutsägbarhet. Men när en verksamhets administration blir till dess kärnverksamhet blir det svårt att innovera och utvecklas.

Det är ingen tvekan om att Elon Musk är en exceptionell individ med en fantastisk begåvning att förstå komplexa sammanhang, läsa in ny kunskap och kunna förflytta sig mellan de strategiska molnen och ”skruv och mutter-nivå”, vilket är starkt bidragande till framgångarna. Men han har också placerat sina verksamheter i områden där det finns tillgång till begåvningar och människor som vill jobba hårt, mycket hårt, då ofta 70–80 timmar i veckan i organisationer med ett maniskt fokus på att klara av det omöjliga, att bygga en raket, elbil

snabbare än en Ferrari eller en kolonialisering av planeten Mars. Det är i första hand kompetens och attityd som avgjort vem som får anställning, eller blir av med den. Många kan tycka att arbetsklimat och hantering av människor är cynisk. Men ändå är det många som jobbat eller alltså jobbar hos Elon Musk som är lojala verksamheten. Företagskulturen levererar och hjälper individen att ”få något gjort”. En orsak är troligen att det finns en tydlig mening med verksamheten, ett högre värde om ni så vill och som inte primärt handlar om aktieägarvärde eller nästa kvartalsrapport. Tillsammans med långsiktighet och riskvillighet hos Elon Musk och hans kompanjoner som ligger långt ifrån flertalet noterade bolag på Nasdaq Nordic, har vi en del av det recept som skapar entreprenörer, arbeten och utveckling.

Andra faktorer som har betydelse är:

- Människor som törs och vågar gå sin egen väg, som törs utmana normen och etablerade sanningar
- Stabilt samhälle med låg korruption och god tillgång till kompetens samt infrastruktur
- Flexibel arbetsmarknad som ger verksamheter möjlighet att snabbt ställa om, ta in ny kompetens eller för den delen, göra sig av med den
- Ägare som är sparsamma, kostnadsmedvetna och som tar ut blygsamma löner åt sig själva
- Ledning med lågt fokus på aktieanalytiker och aktieägarträffar

Sverige har lyckats bra i internationell konkurrens och står sig även väl i olika mätningar om innovativt klimat. Men om vi väljer att blunda för de signaler om utanförskap, problem i skola och graden av bidragsberoende hos kommuner såväl som individer väntar problem, stora problem. I en nära framtid är risken då stor att vi en dag vaknar till ropen från ilskna människor om upplevda orättvisor där många känner

sig kränkta av samhället. I tunnelbanan, i affären och till och från arbetet kan människor med skygga blickar komma att mötas som inte längre förstår vad som händer med samhället. Så vill egentligen ingen ha det!

”Vi behöver entreprenörer och vi behöver arbete för att människan ska känna mening med livet.”.

Kort om Hamrin & Partners

Vill du ha en strategi eller affärsplan utan lösa trådar. Handlar det om att förbättra ekonomin, effektivisera organisationen eller att ändra attityder hos chefer och medarbetare? Då är vi rätt partner för dig.

Som experter på strategi- och organisationsutveckling samt förändringsledning utgör vi en kreativ kunskapsresurs åt dig. Du använder oss när du är i behov av:

- Värdeskapande inriktning och anpassa organisationen till nya förutsättningar
- Förankrad strategi
- VARFÖR, VAD till HUR
- Ledningsstöd och att förmå organisationen att gå från ord till handling.